

Ewaluacja wewnętrzna w Gimnazjum im. Jana III Sobieskiego w Żółkiewce

Rok szkolny 2010/2011

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 7 października 2009r. w sprawie nadzoru pedagogicznego
(Dz. U. z 2009r. Nr 168, poz. 1324)

Raport dotyczący wyników ewaluacji wewnętrznej, opracował zespół ewaluacyjny w składzie:

- Ewa Bobel
- Elżbieta Żybała
- Mariola Pyter
- Krystyna Kata

Opis obszaru poddawanego ewaluacji

Przedmiot ewaluacji

Obszar I - Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

Wymaganie 1.4. Respektowanie norm społecznych

Cel ewaluacji: Zebranie informacji czy uczniowie w szkole czują się bezpiecznie i czy respektowane są normy szkolne. Co moglibyśmy zrobić, aby skuteczniej eliminować zagrożenia i wzmacniać zachowania akceptowalne, co należy doskonalić?

Próba badawcza objęła 18 nauczycieli Gimnazjum im. Jana III Sobieskiego w Żółkiewce, 11 wychowawców, 78 uczniów (ankieta dotycząca bezpieczeństwa), 66 uczniów klas I – III, 52 rodziców. Do zbierania danych zespół opracował następujące narzędzia:

1. Ankieta dla ucznia.
2. Ankieta dla rodziców.
3. Ankieta dla wychowawcy.
4. Ankieta dla nauczycieli.
5. Arkusz analizy dokumentacji dotyczącej zapisów w dziennikach lekcyjnych i wychowawcy, odnośnie zapoznania uczniów z programem wychowawczym i profilaktycznym szkoły.
6. Arkusz analizy dokumentacji dotyczącej zapisów w protokołach zebrań odnośnie zapoznania rodziców z programem wychowawczym i profilaktycznym szkoły.
7. Arkusz analizy dokumentacji dotyczącej zapisów w dziennikach lekcyjnych, dzienniku pedagoga oraz protokołach spotkań z rodzicami pod kątem realizacji programów profilaktycznych.
8. Arkusz analizy dokumentacji wychowawcy pod kątem odnotowywania w zeszytach uwag spostrzeżeń pozytywnych i negatywnych.

Zadania kluczowe

- 1. Czy rodzice i uczniowie zostali zapoznani z programem wychowawczym i profilaktyki szkolnej?**
- 2. Czy uczniowie znają postanowienia w/w programów?**
- 3. Czy szkoła jest dla uczniów miejscem bezpiecznym?**
- 4. Jakie działania podejmuje się w celu eliminowania zagrożeń i wzmocnienia właściwych postaw?**
- 5. Czy uczniowie, rodzice i nauczyciele znają obowiązujący w szkole system nagradzania i karania?**
- 6. Czy uczniowie znają obowiązujące w szkole normy i zasady zachowania?**
- 7. Czy wszyscy nauczyciele reagują na bieżąco na sytuacje nieprzestrzegania norm?**
- 8. Jakie działania podejmuje szkoła w przypadku łamania obowiązujących norm, niewłaściwych zachowań?**
- 9. Czy prowadzone przez szkołę działania podlegają ewaluacji?**

1. Czy rodzice i uczniowie zostali zapoznani z programem wychowawczym i profilaktyki szkolnej?

Uczniowie na początku roku szkolnego zostali zapoznani z dokumentami obowiązującymi w szkole. Zapisy w dziennikach lekcyjnych mówią o Statucie, Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania, prawach i obowiązkach uczniów oraz kryteriach wystawiania ocen zachowania. Tylko jeden zapis dotyczy konkretnie zapoznania z Programem Wychowawczym.

W przypadku Programu Profilaktycznego zapisy dotyczą konkretnych treści realizowanych na godzinach wychowawczych.

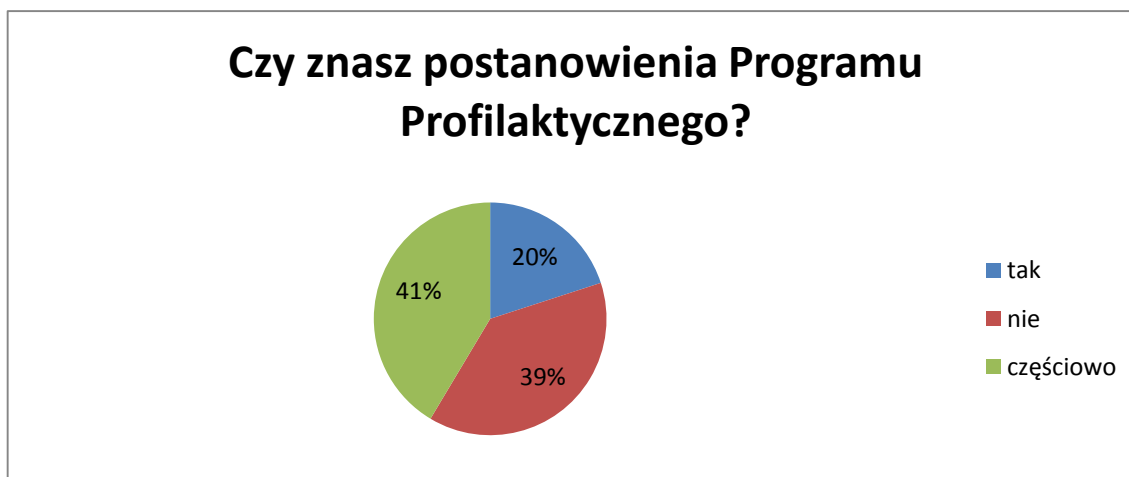
Na pierwszym zebraniu rodziców w roku szkolnym 2010/2011 wychowawcy zapoznali rodziców z Programem Wychowawczym i Programem Profilaktycznym. Zostało to potwierdzone podpisem rodzica w dzienniku wychowawcy klasowego. Większość ankietowanych rodziców potwierdza znajomość dokumentacji szkolnej: Programu Wychowawczego, Programu Profilaktyki. Tylko 3 z 52 ankietowanych rodziców twierdzi, że jej nie zna.

*Źródło: analiza dzienników lekcyjnych i dziennika wychowawcy klasowego.
Ankieta dla rodzica- pytanie 1,2*

2. Czy uczniowie znają postanowienia w/w programów?

Tylko 30% ankietowanych uczniów zna dobrze założenia Programu Wychowawczego.

W przypadku Programu Profilaktycznego tylko 20 % ankietowanych zna dobrze jego założenia.

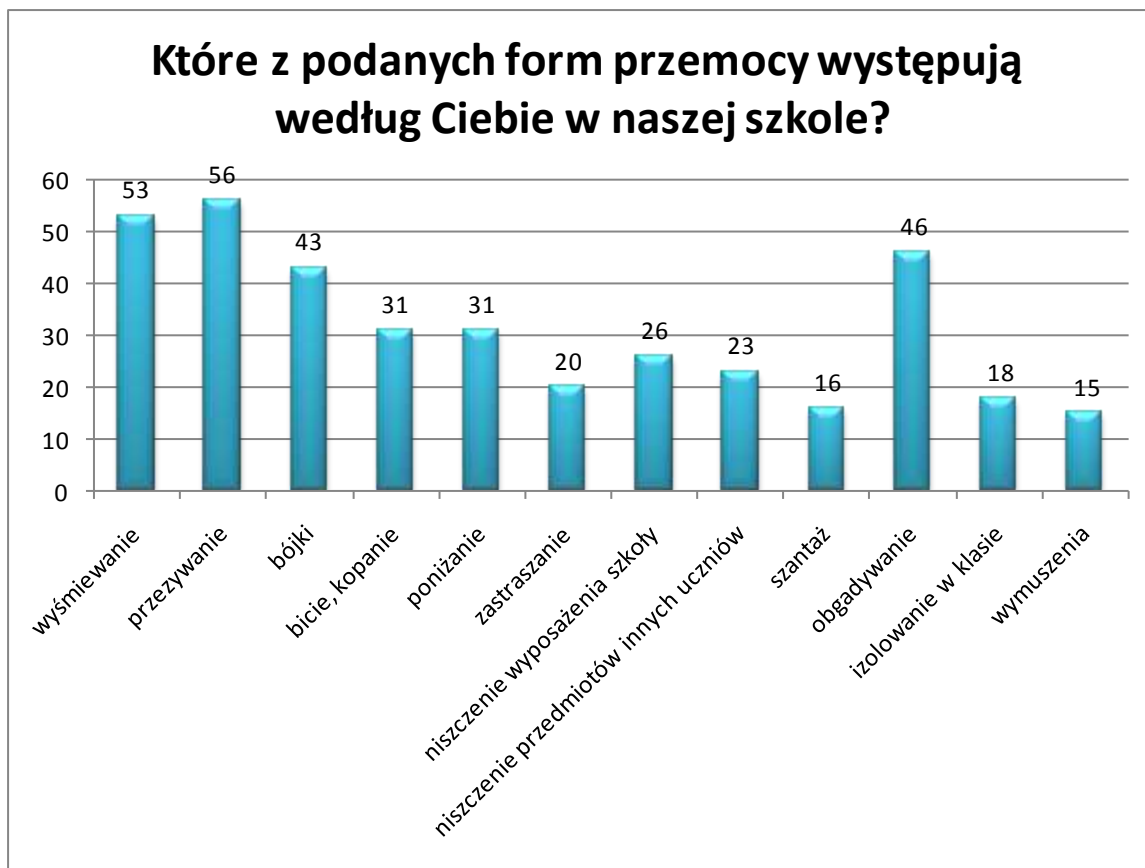
Źródło: Ankieta dla ucznia – pytanie nr 1,2

3. Czy szkoła jest dla uczniów miejscem bezpiecznym?

91% ankietowanych uczniów czuje się w szkole bezpiecznie, 9 % nie i podaje, że przyczyną tego są osoby, które swoim zachowaniem zagrażają innym. W skali od 1 do 6 swoje bezpieczeństwo w szkole najlichniesza grupa spośród ankietowanych określa na 5, są również uczniowie, którzy bardzo nisko oceniają swoje bezpieczeństwo (10,3 % ocenia poniżej 3) . Miejsca, w których dochodzi do przemocy są różne.

Wśród najczęściej występujących w naszej szkole form przemocy uczniowie wymieniają:

W przypadku, gdy uczniowie są świadkami zdarzenia najczęściej informują o tym nauczyciela i starają się bronić pokrzywdzonego. Aby zwiększyć bezpieczeństwo w szkole uczniowie proponują zwiększenie ilości kamer i nauczycieli dyżurujących na korytarzu, zaostrezenie dyscypliny, większe kary.

Źródło: ankieta dla uczniów przeprowadzona na początku roku szkolnego 2010/2011

4. Jakie działania podejmuje się w celu eliminowania zagrożeń i wzmocnienia właściwych postaw?

W celu eliminowania zagrożeń i wzmocnienia właściwych postaw w szkole organizuje się:

- spotkania z policją dla klas pierwszych, które dotyczą odpowiedzialności nieletnich za czyny karalne (wrzesień/ październik każdego roku szkolnego)
- spotkania z przedstawicielami sądu dla nieletnich (rok szkolny 2010/2011)
- spotkania z licencjonowanym psychoterapeutą dotyczące profilaktyki agresji, uzależnień oraz budowania relacji uczeń - nauczyciel (r .szkolny 2009/2010 , r. szkolny 2010/2011 tylko dotyczące uzależnień, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dopalacze)
- spotkania z pracownikami Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej dotyczące cyberprzemocy (r. szkolny 2009/2011)

Przeprowadzane są programy profilaktyczne.

W klasach zapisy w dziennikach II potwierdzają realizację programów profilaktycznych :

„TAK czy NIE”, „Masz wybór”, dotyczących uzależnień.

Zapisy w dziennikach lekcyjnych za rok szkolny 2009/ 2010 oraz 2010/2011 potwierdzają, iż na godzinach wychowawczych realizowane są zagadnienia dotyczące agresji i przemocy oraz uzależnień. Zajęcia są prowadzone przez wychowawców lub pedagoga szkolnego.

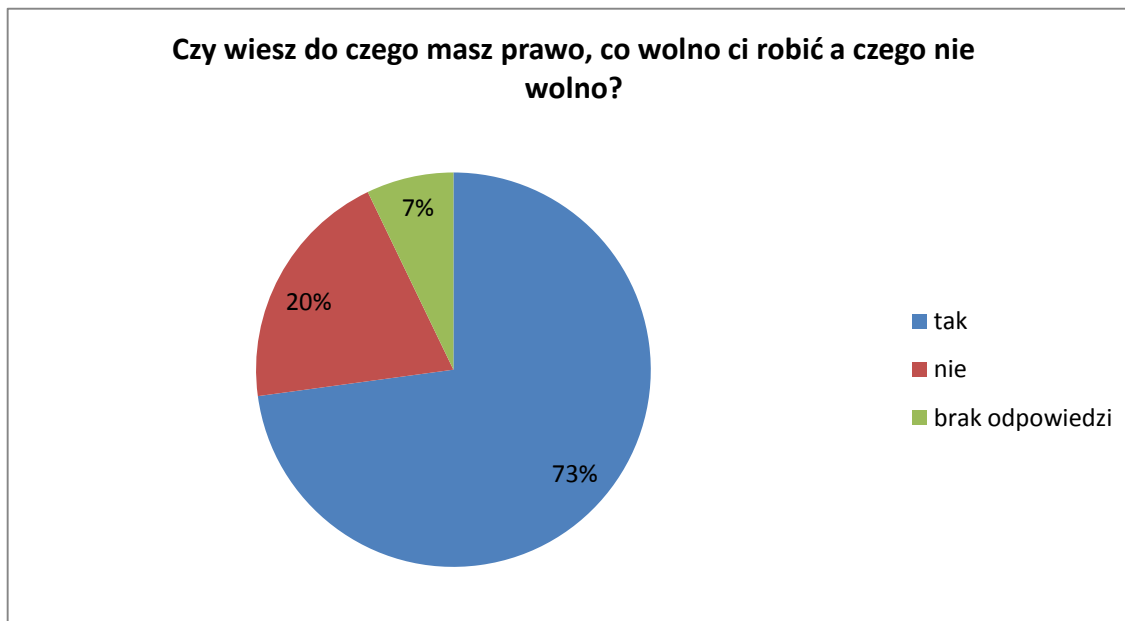
Zdaniem zdecydowanej większości rodziców w szkole podejmowane są działania mające na celu eliminowanie zagrożeń. Oprócz wymienionych powyżej przykładów, rodzice wskazują na pracę pedagoga szkolnego, pogadanki, dyżury nauczycieli, reagowanie na bieżąco na zagrożenia, powiadamianie odpowiednich służb przez nauczycieli i dyrekcję.

W szkole realizowane są również (częściowo) Rządowe Programy Profilaktyczne:

1. Bezpieczna i przyjazna szkoła. 2. Razem bezpieczniej. 3. Narodowy Plan Działań na Rzecz dzieci (2004-2012) „Polska dla dzieci”. 4. Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży. 5. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii. 6. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 7. Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce. 8. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

*Źródło: sprawozdania z pracy zespołu wychowawczego oraz sprawozdanie z realizacji programu profilaktycznego (rok szkolny 2009/2010, I sem. roku szkolnego 2010/2011)
Ankieta dla rodzica – pytanie nr 5*

5. Czy uczniowie znają obowiązujące w szkole normy i zasady zachowania?

Zdecydowana większość zna swoje prawa i obowiązki. Uczniowie (77% ankietowanych) wiedzą również, gdzie należy się zwrócić, gdy ich praw nie respektują nauczyciele.

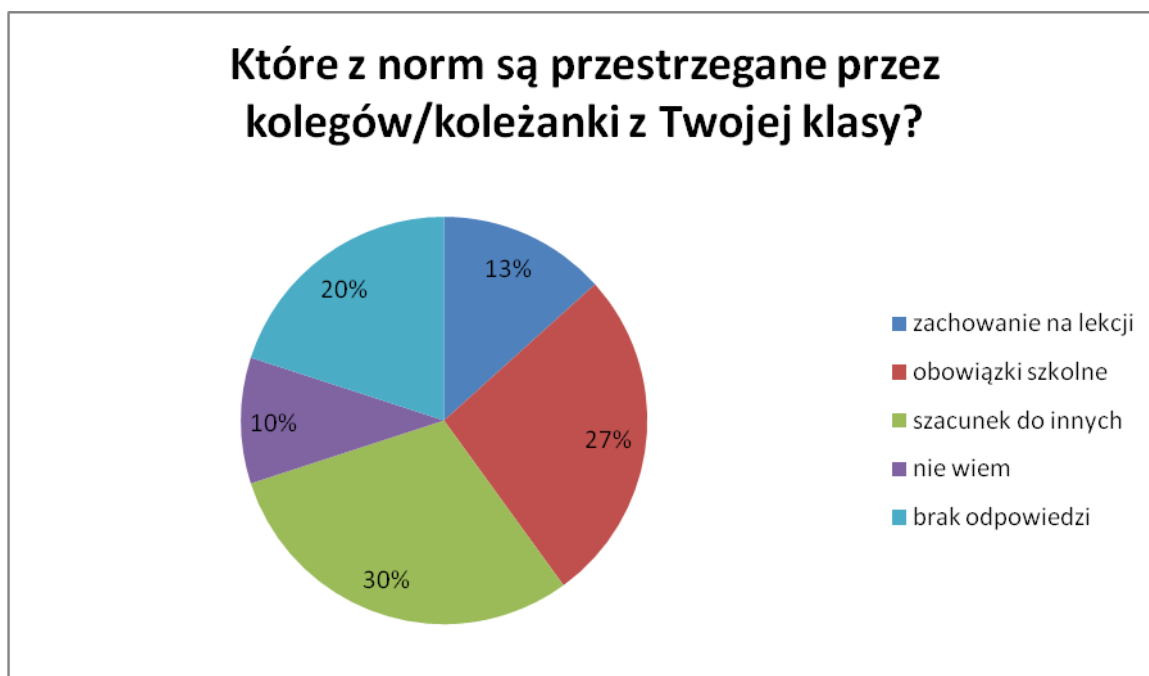
Zdaniem ankietowanych wychowawców, uczniowie w większości odnoszą się z szacunkiem do nauczycieli, osób dorosłych, starszych i chorych. W przypadku kolegów większość uczniów z szacunkiem odnosi się do siebie tylko czasami. Informacja ta znajduje potwierdzenie wśród ankietowanych uczniów - 67% odnosi się do kolegów z szacunkiem, w przypadku pozostałych grup wymienianych jest to powyżej 80%. Nauczyciele – wychowawcy (nie wszyscy udzielili odpowiedzi) uważają, że najczęściej naruszane przez uczniów normy zachowania to:

- rozmowy na lekcjach,
- niewłaściwe odnoszenie się nauczycieli
- obrażanie kolegów i koleżanek,
- używanie wulgaryzmów,
- ucieczki z lekcji i spóźnienia,
- makijaż u niektórych dziewcząt.

Nieprzestrzegane przez uczniów normy wymienione przez nauczycieli pokrywają się ze wskazanymi przez nich samych.

Rodzice dodatkowo zwracają uwagę na łamanie zakazu palenia tytoniu i picia alkoholu, norm obyczajowych (sposób ubierania niektórych dziewczyn), samowolne wychodzenie poza teren szkoły oraz niezachowanie prywatności rozmów z uczniami i rodzicami..

Z kolei wśród norm przestrzeganych, wymienianych przez nauczycieli znajdują się pojedyncze odpowiedzi świadczące o aktywnej pracy na lekcji, okazywaniu szacunku nauczycielom, braku spóźnień. Niepokojąca jest grupa uczniów, którzy nie potrafią nazwać tych norm.

Wśród wartości preferowanych przez uczniów znalazły się:

Źródło : ankieta dla wychowawcy – pytanie 3,4,6 ,7,8

Ankieta dla ucznia – pytanie nr

Ankieta dla rodzica – pytanie nr 4

6. Czy uczniowie, rodzice i nauczyciele znają obowiązujący w szkole system nagradzania i karania?

Nauczyciele znają i stosują przewidziane dla uczniów nagrody najczęściej w formie pochwały udzielanej indywidualnie na forum klasy, listu pochwalnego dla rodziców, pochwały dyrektora udzielanej indywidualnie i na forum klasy, a także innych: dofinansowania do wycieczki, darmowego udziału w imprezie, wytypowania do nagrody rzeczowej przyznawanej przez ucznia lub dodatkowych punktów do sprawowania. Najczęściej udzielane kary to ustne upomnienie lub nagana, upomnienie z wpisem do zeszytu uwag, upomnienie dyrektora wobec społeczności szkolnej. Najrzadziej stosowaną karą jest przeniesienie do równoległej klasy.

Wśród ankietowanych uczniów 34 z 70 zna obowiązujący system nagradzania i karania, 28 z 70 częściowo i 4 z 70 nie zna.

Źródło : Ankieta dla ucznia – pytanie 9
Ankieta dla wychowawcy – pytanie nr 1,2

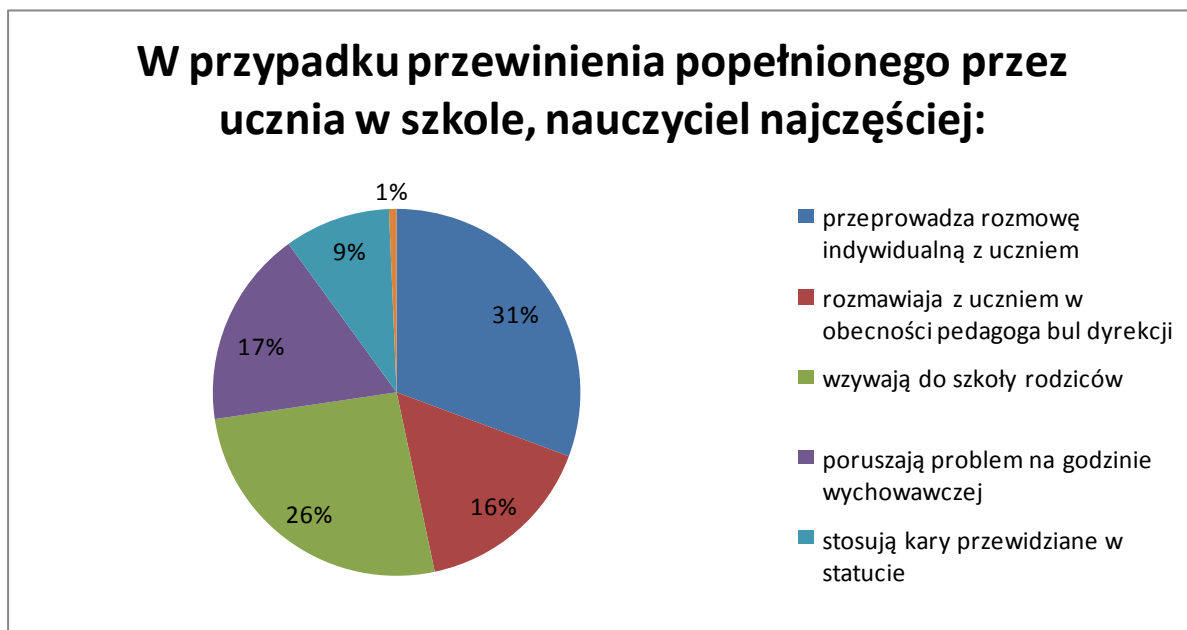
7. Czy wszyscy nauczyciele reagują na bieżąco na sytuacje nieprzestrzegania norm?

W zeszytach spostrzeżeń założonych przez wychowawców klas znajdują uwagi opatrzone datą i podpisem nauczyciela. Uwagi negatywne dotyczą: przeszkadzania na lekcjach (rozmów, jedzenia), wulgaryzmów, ignorowania poleceń nauczyciela, nie reagowania na upomnienia, używania telefonów komórkowych, spóźniania się na lekcje i bójek.

Uwagi pozytywne dotyczą udziału w przygotowaniu uroczystości szkolnych, akcji szkolnych, w kołach zainteresowań, konkursach, zawodach oraz drobnych prac wykonywanych na rzecz klasy, szkoły. Uwagi w zeszytach są wpisywane przez różnych nauczycieli, przeważają wśród nich uwagi negatywne. Z analizy dziennika pedagoga wynika, iż wszyscy wychowawcy i nauczyciele współpracowali przy rozwiązywaniu problemów dotyczących nieprzestrzegania norm. Każdorazowo zgłaszali problemy, które na bieżąco były rozwiązywane.

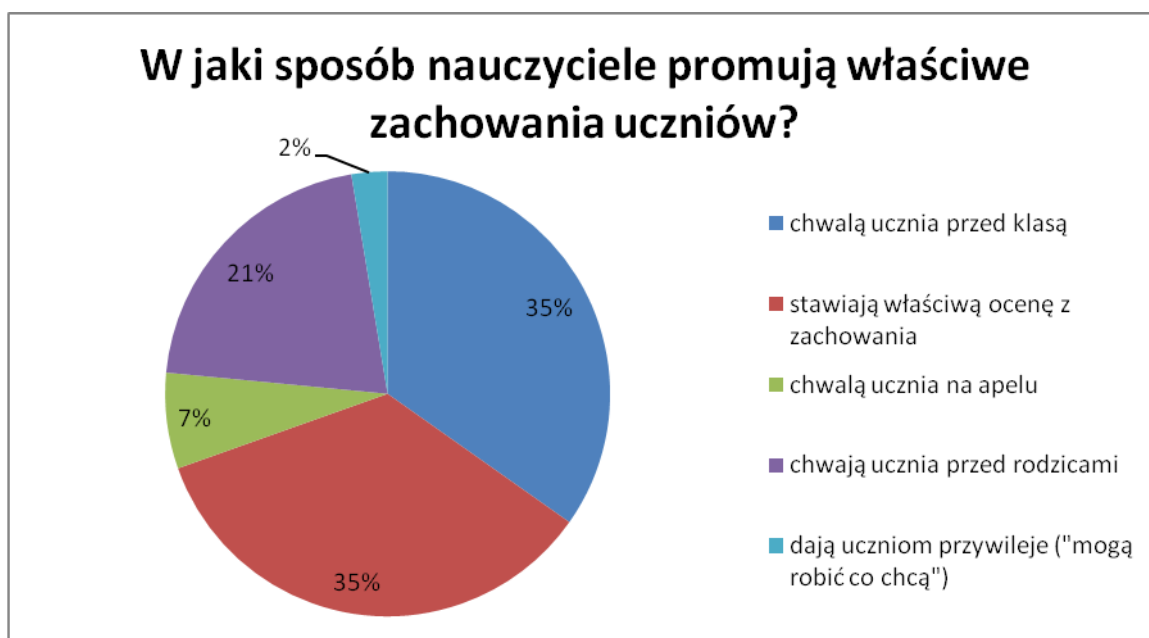
Źródło: zeszyty uwag r. szkolny 2010/2011 – I sem., dokumentacja pedagoga (dziennik notatki służbowe oraz kontrakty zawierane pomiędzy uczniem jego rodzicem, nauczycielem i pedagogiem)

8. Jakie działania podejmuje szkoła w przypadku łamania obowiązujących norm, niewłaściwych zachowań?

Ankietowani wychowawcy potwierdzają stosowanie powyższych działań wychowawczych w przypadku niewłaściwych zachowań ze strony uczniów. Jako przyczynę tych niewłaściwych zachowań nauczyciele/ wychowawcy wskazują złe nawyki wynoszone z domu, problemy domowe i brak zainteresowania rodziców, czasami brak konsekwencji ich samych oraz presja grupy rówieśniczej.

Nauczyciele również promują właściwe zachowania.

Właściwe postawy są wzmacniane przez wystawienie właściwej oceny zachowania, pochwalenie ucznia przed klasą i rodzicami.

Źródło : ankieta dla wychowawcy- pytanie nr 3,4,5

ankieta dla ucznia - pytanie nr 10,11

Ankieta dla rodzica – pytanie nr 6

9. Czy prowadzone przez szkołę działania podlegają ewaluacji?

Prowadzone przez szkołę działania podlegają ewaluacji. Nauczyciele w swojej pracy realizują założenia Programów Wychowawczego i Profilaktyki. W przypadku programu wychowawczego, przeprowadzane są ankiety lub dyskusja odnośnie podejmowanych działań i ich skuteczności. Ewaluacji podlegają również kryteria wystawiania ocen zachowania.

W przypadku Programu Profilaktyki w obecnym roku szkolnym przeprowadzono ankiety dotyczące bezpieczeństwa, środków uzależniających, respektowania praw ucznia oraz ewaluację całościową programu.

Realizacja Programu Wychowawczego według wszystkich ankietowanych przynosi efekty, do których można zaliczyć:

- widoczne, pozytywne zmiany w postawach niektórych uczniów,
- uczniowie nie sprawiają większych problemów wychowawczych

Za najtrudniejsze w realizacji nauczyciele uważają współpracę z rodzicami niektórych uczniów, wdrażanie do zachowania kultury osobistej i kultury słowa, zadania związane z kształtowaniem odpowiedzialności i tolerancji. Zadania najlepiej realizowane to integracja zespołów klasowych, wspólne imprezy klasowe, praca z uczniem mającym trudności.

Ankietowani nauczyciele w przypadku Programu Profilaktyki również uważają, że przynosi on efekty, można do nich zaliczyć:

- zmianę postępowania części uczniów
- zmniejszenie agresji i przemocy (w klasach rzadziej zdarzają się te sytuacje)
- uświadomienie uczniów, wyposażenie ich w odpowiednią wiedzę.

Zdaniem ankietowanych najtrudniejsze w realizacji są zadania dotyczące absencji (w tym przeciwdziałania wagarom), kształtowania postaw asertywnych, pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych, wyeliminowania wulgaryzmów. Niektóre z tych zadań nie przyniosły żadnych lub przyniosły słabe efekty, nauczyciele wymieniają tu np. , że uczniowie palą papierosy, w szkole słychać nadal wulgaryzmy, rodzice nie angażują się w profilaktykę agresji i przemocy, zachowania agresywne są nadal obecne, mimo wielu działań.

Najlepiej realizowanym zadaniem jest przeciwdziałanie uzależnieniom, ponieważ stosowane są różnorodne metody i formy pracy. To zadanie jak i również przeciwdziałanie agresji uważane jest za najważniejsze w pracy naszej szkoły. Wszystkie treści obecne w programie są nadal aktualne, trzeba je wszystkie realizować, proponowane jest zwrócenie większej uwagi na kwestie związane z narkotykami i dopalaczami.

Zdania rodziców na temat, tego czy podejmowane przez szkołę działania przynoszą pożądaną efekt są podzielone. Jedni twierdzą, że w większości przypadków, inni tylko w nielicznych.

Wśród pomysłów zwiększenia poczucia bezpieczeństwa podawanych przez rodziców można wyróżnić te, które związane są ze szkołą i te, które dotyczą ich samych. (w zasadzie niewiele). Wśród tych pierwszych znalazły się: wprowadzenie monitoringu na szerszą skalę, zaostrenie kar, częstszy kontakt z policją , pedagogiem i osobami, które pracują z młodzieżą, zwiększenie odpowiedzialności rodziców za zniszczenia spowodowane przez uczniów. Wiele z wypowiedzi rodziców mówi o utrzymaniu dotychczasowych działań.

Sami rodzice mogliby bardziej zaangażować we współpracę ze szkołą, częściej utrzymywać kontakt z wychowawcami, lepiej poznać swoje dzieci.

Źródło: teczka zespołu wychowawczego, dokumentacja pedagoga szkolnego, ankieta dla nauczycieli, ankieta dla rodziców.

WNIOSKI

1. Uczniowie i rodzice zostali zapoznani z Programem Wychowawczym i Programem Profilaktyki na początku roku szkolnego.
2. Nie wszyscy uczniowie znają założenia programu wychowawczego i profilaktyki.
3. Zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie, ale zdarzają się zachowania agresywne.
4. Działania wychowawcze są planowane, wynikają z potrzeb uczniów. Prowadzone są programy profilaktyczne, spotkania, pogadanki. Tematyka godzin wychowawczych uwzględnia treści dotyczące agresji i uzależnień.
5. Większość uczniów zna obowiązujące w szkole normy i według nich postępuje. Są jednak w każdej klasie uczniowie, którzy nagminnie łamią ustalone zasady, a podejmowane przez nauczycieli działania nie przynoszą oczekiwanych efektów.
6. Obowiązujący w szkole system nagradzania i karania jest dla wszystkich znany i stosowany w praktyce.
7. Nauczyciele reagują na bieżąco na sytuacje nieprzestrzegania norm, odnotowują w zeszytach spostrzeżeń uwagi o zachowaniu ucznia.
8. Nauczyciele, dyrektor na bieżąco reagują na przypadki łamania obowiązujących norm, niewłaściwych postaw wykorzystując do tego możliwe środki i rozwiązania.
9. Wszyscy ankietowani nauczyciele znają i realizują programy: Wychowawczy i Profilaktyki naszej szkoły. Treści programów są ciągle aktualne. Realizacja w/w programów przynosi efekty (u części uczniów widoczne są pozytywne zmiany). Programy te podlegają ewaluacji, formułowane na jej podstawie wnioski są wdrażane do dalszej pracy.

REKOMENDACJE

1. Na początku roku szkolnego uczniów każdej klasy dokładnie, na oddzielnej lekcji – godzinie wychowawczej zapoznać z założeniami Programu Wychowawczego i Profilaktyki. Dokonać odpowiedniego zapisu w dzienniku lekcyjnym.
2. Wyeksponować w widocznym miejscu prawa i obowiązki uczniów, a także wizerunek osobowy absolwenta Gimnazjum (wyjątek z Programu Wychowawczego).
3. Utrzymać dotychczasowe działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych postaw. Szczególną uwagę zwrócić na problem wagarów, wulgaryzmów, palenia papierosów i zgodnie z sugestią ankietowanych nauczycieli – narkotyków i dopalaczy.

Podpisy członków zespołu:

.....
.....
.....
.....
.....